

Fargeriket

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA

9

OPPVARMING: SKALAØVELSE MED FARGER

Dette skal skje:	Elevene plasserer seg på en skala fra oransje til blå, og svarer på ulike påstander.
Du trenger:	Ett stort oransje og ett stort blått ark, gjerne klipt til sirkler.
Forbered i forkant:	Forbered egne påstander.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

- Be alle forestille seg, som i forrige økt, at det går en tjukk linje helt fra den ene enden av rommet og til den andre enden, som en linjal. Legg ut de fargede arkene. Forklar at de, på samme måte som sist, skal stille seg langs linja, men at det nå ikke handler om de er enige/uenige, men hvilken farge de synes passer best til påstanden.
- Prøv med et eksempel, slik at alle forstår. Eksempel: «Når jeg er glad er jeg...» De kan føle seg helt blå, helt oransje, og masse midt imellom. Oppfordre dem til å være ærlige og stole på sin egen mening, og minn om at man kan stille seg hvor som helst langs linja. Etter de har stilt seg opp: Spør noen elever hvorfor de står akkurat der de står, både for å sikre at de har forstått og for å høre deres tanker. Når alle har forstått, gå til punkt 3.
- Veileder gir flere utsagn som elevene stiller seg langs rekka etter. Etter hvert svar, spør noen elever hvorfor de står der de står. Velg elever fra hele spekteret, slik at ulike meninger kommer fram.
 - Når jeg er full av energi føler jeg meg...
 - Når jeg er i ferd med å sovne føler jeg meg...
 - Når jeg tenker på skolen føler jeg meg...
 - Å være ute i snøen er...
 - Noe annet!

Refleksjon:

- Når dere tenkte på oransje, hva tenkte dere at oransje kunne bety?
- Når dere tenkte på blå, hva tenkte dere at blå kunne bety?
- Tror dere at alle her i rommet har nøyaktig samme mening om hva det vil si å føle seg oransje eller blå?
- Hvis en annen klasse fikk denne oppgaven, tror dere de ville tenkt på oransje og blå på samme måte som dere?
- Hvordan følte det å jobbe med farger i denne øvelsen, i stedet for ord?

REFLEKSJON: FARGE-FOTAVTRYKK

Dette skal skje:	Elevene reflekterer over økta ved å plassere seg på fotavtrykk i ulike farger.
Du trenger:	Fotspor-plakater med farger (håndlagde eller fra ressursbanken).
Forbered i forkant:	Printe ut fotspor-plakater (Tema 9 økt 2 fra ressursbanken) eller lage egne farge-fotspor-plakater.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

- Alle elevene står eller sitter i sirkel. Legg fotspor-plakatene mellom elever i sirkelen (som «usynlige» ekstra elever).
- Be elevene tenke på dagens økt. Be dem tenke på noe de synes gikk bra i økta. Gi dem et par minutter til å tenke.
- Fortell at vi skal gjøre som forrige økt, men at vi denne gangen skal tenke på hvilken av de tre fargene vi synes passer best til det vi tenker på. Veileder bruker seg selv som eksempel og går først, og går f.eks. til det røde fotsporet og sier «rød minner meg om spenning, og jeg syntes det var spennende at vi fant farger i rommet jeg aldri hadde lagt merke til før», før veileder går tilbake på plass. Etter å ha delt, kan elevene gå tilbake til der han/hun satt eller stod.

Refleksjon:

- Hvordan følte det å dele tankene sine i denne økta sammenlignet med sist? Hva var annerledes?
- Har alle mennesker de samme følelsene når de gjør samme aktivitet eller er i samme situasjon?

Avslutt økta med å takke for fine refleksjoner.

NOTATER

Fargeriket

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
9

HOVEDAKTIVITET: GJETTELEK OG SORTERING AV GJENSTANDER TIL FARGESPEKTER

Dette skal skje:	Gjettelek med beskrivelse av gjenstander, og deretter sortering av gjenstander til fargespekter.
Du trenger:	Kortbunke med Alias-kort, en sekk/pose med masse ulike gjenstander, alle med klare farger som er klart forskjellige fra hverandre, i ulike størrelser (rød ball, grønn kopp, blå blyant osv.), Goethes fargesirkel (ressursbank), fotoapparat/mobil til å dokumentere fargespekteret med.
Forbered i forkant:	Lag i stand en sekk med interessante gjenstander. En utskrift/skjerm med Goethes fargesirkel (ressursbank).
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Klasserommet eller et rom som elevene kjenner, hvor det er mange gjenstander elevene kan flytte på.

VEILEDNING:

DEL A: GJETTELEK MED KORT OG GJENSTANDER:

- Begynn med å forklare oppgaven under i plenum, med tre frivillige som viser hvordan det fungerer. Forklar at elevene vil få ulike roller, og at de beholder disse rollene gjennom hele leken (alle får ikke prøve alt).
- Elevene får gi uttrykk for om de ønsker rollen som kontrollør, gjetter eller forklarer (stille seg ulike steder i rommet/ulike håndsymboler e.l.). Minn om at alle kanskje ikke får den rollen de ønsker seg. Del inn i grupper på tre, en av hver rolle sammen.

Plassering: Forklarer og gjetter setter seg med ryggen mot hverandre, og kontrolløren sitter tett inntil og ser på paret. Spre gruppene i hele rommet.

Roller:

Forklarer: Får ulike objekter som skal forklares for den som lytter. UTEN å si noe om hva det er ELLER hva det brukes til, dvs. forklare tingen v.h.a størrelse, form, farge, materiale.

Gjetter: Skal lytte til forklaringene og gjette.

Kontrollør: Følger med på at den som forklarer ikke sier noe den ikke får lov til, og passer på at paret stopper når tida er over.

Forberedelse: Kontrollørene kommer og henter en bunke Alias-kort til runde 1 og 2/2-3 objekter til runde 3.

Runde 1: Den som forklarer, forklarer objektene på kortene, uten andre begrensninger enn at de ikke skal si hva det er. Kontrolløren passer på at de ikke sier hva det er, og gir forklarer nye kort når det trengs. Varighet: 1-2 min. Bruk stoppeklokke.

Runde 2: Den som forklarer, forklarer objektene på kortene, men denne gangen er det ikke lov å si noe om hva det er ELLER hva det brukes til (kan forklare v.h.a størrelse, form, farge, materiale.) Varighet: 1-2 min. Bruk stoppeklokke.

Runde 3: Kontrollørene henter/får 2-3 fysiske objekter, og disse brukes istedenfor kortene. Pass på at den som skal lytte ikke ser dem! Ellers er reglene som i runde 2.

Denne leken kan selvsagt gjentas med skiftede roller. Sørg uansett for at det er igjen 40 min til del 2.

DEL 2: ETABLERE FARGESPEKTER AV OBJEKTER

- Trioen fra del A fortsetter å jobbe sammen, og skal ta utgangspunkt i de 2-3 fysiske objektene de brukte i runde 3. Denne gangen skal gruppa jobbe sammen for å finne det objektet i rommet som er mest likt objektene deres i **farge**, men som likevel ikke er identisk. Størrelse, materiale, form spiller ingen rolle. (f.eks en saks med gult og rødt skaft og en lue med gul og rød farge)
- Plasser objektene sammen med de valgte, mest like gjenstanden, ved siden av hverandre midt på gulvet.
- To og to grupper samles, ser på hverandres objekter, og diskuterer: Hvor like eller ulike er farge-parene dere i disse to gruppene har satt sammen (med fokus kun på farge)? Er det mulig å finne enda mer treffende fargelikheter?
- Med utgangspunkt i samarbeidsgruppa sine objekter, går hver gruppe ut for å finne et 3. objekt til samarbeidsgruppa sine objekter, og prøve å legge til et nytt objekt som fungerer bedre eller like godt som de som allerede ligger på gulvet. Disse nye objektene legges ved siden av objektene som allerede ligger der.
- Felles samtale: Se på alle objektene som nå ligger på gulvet. Var oppgaven med å finne farge-par lett eller vanskelig? Gjorde overflaten noe med hvordan du opplevde fargen? Var det noen uenigheter i gruppa di? Hvordan løste dere dem?
- Ny oppgave: Hvordan kan vi legge alle objektene i en felles rekkefølge ut fra farge? Snakk om hva et spektrum er, og vis Goethes fargesirkel (ressursbank), som elevene kan bruke som referanse mens de jobber. Be elevene i de to samarbeidsgruppene om å legge gjenstandene sine i et felles spektrum. Gi dem tid til å jobbe med å plassere i riktig rekkefølge og diskutere plasseringa med resten av gruppa.
- Alle gruppens spekter skal slås sammen til ett felles klassespekter. Dette skal vi gjøre lydløst, dvs. uten å snakke sammen. La klassen sammen lage spekteret uten å snakke sammen.

Refleksjon:

- Hvordan gikk det å lage et spekter sammen alle sammen?
- Hvordan var det å jobbe uten lyd?
- Hvis dere var uenige, hvordan løste dere det?

Avslutt med å ta et fotografi av klassens spekter, som skal brukes seinere, før det ryddes opp.